

Nr 14.

Av herr **Olausson**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lika representationsrätt för stad och land vid val av landstingsmän.

Under de senaste riksdagarna ha motioner framkommit om sådan ändring i landstingsförordningen, att såväl land som stad skulle erhålla lika representationsrätt vid val av landstingsmän. Dessa motioner hava dock i brist på utredning avstyrkts av vederbörande utskott och av riksdagen lämnats utan avseende.

Frågan om lika representationsrätt är dock av så stor betydelse, att den med snaraste torde böra utredas genom riksdagens försorg. Att framföra alla de skäl, som tala för avskaffande av den gamla från ståndstiden härstammande orättvisan, att städerna skola äga nära nog dubbel representationsrätt emot landsbygden torde vara överflödigt, då de äro av alla kända och ingen numera torde kunna med några som helst sakskaäl framträda och taga dem i försvar.

Därmed att städer och landsbygd erhållit lika representationsrätt vid val till andra kammaren har det sista skälet bortfallit för att bibehålla olika representationsrätt vid val av första kammarens väljareförsamling.

Genom införande av den proportionella valmetoden vid val till riksdagens första kammare har ett ytterligare skäl tillkommit för avskaffande av denna orättvisa. Vid majoritetsval kunde städernas representanter ej utöva något för dem fördelaktigt inflytande vid valen till första kammaren av det skäl, att de i landstingen trots sin stora representationsrätt voro i minoriteten. I och med tillämpningen av den proportionella valmetoden äro de i tillfälle att insätta representanter i första kammaren i förhållande till sin numerär. De kunna sålunda numera insätta i första kammaren nära nog dubbelt så många representanter som landsbygden i förhållande till folkmängden. Detta utgör otvivelaktigt en stor orättvisa, som med skyndsamhet måste avskaffas.

Vad angår landstings uppgifter i övrigt finnas ej heller några skäl som tala för bibehållandet av denna orättvisa. Bland dessa uppgifter torde i främsta rummet kunna nämnas sjukvården och kommunikationerna. I dessa

såväl som i alla övriga uppgifter, som det tillkommer landstingen att taga vård om, finnas numera inga olika intressen mellan stad och land.

Ehuru denna fråga sålunda synes mig vara klar och mogen för lösning, torde dock försiktigheten bjuda att denna lagändring föregås av en fullständig och allsidig utredning, och tager jag mig på grund härav friheten föreslå, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla:

det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning om sådan ändring i landstingsförordningen, att stad och land erhålla lika representationsrätt vid val av landstingsmän, samt för nästa års riksdag framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 22 januari 1916.

Carl L. Olausson.
